

JBR HELLAS LTD.*Business Consultants*

A member of Horwath Franchise
Consulting Services Group
in association with Eversheds

31, Voukourestiou str.
106 73 Athens, Greece

Tel. +30-210-36 05 002

Fax. +30-210-36 06 935

www.jbrhellas.gr

Αρης Ικκος – Τίνα Σκλαβόλια

JBR Hellas - Σύμβουλοι Επιχειρήσεων

Η JBR Hellas είναι εταιρεία Συμβούλων Επιχειρήσεων που παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες σε θέματα στρατηγικής και χρηματοοικονομικά θέματα. Είναι μέλος του διεθνούς ομίλου συμβούλων Horwath, που είναι παγκόσμιος leader σε θέματα τουρισμού

Τουρισμός Υγείας: Νέα πρόκληση στον τουρισμό

Στα πλαίσια διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος και της επιμήκυνσης της τουριστικής περιόδου, ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού προσπαθεί να προωθήσει ένα σχετικά νέο concept στην Ελλάδα, τον τουρισμό υγείας. Μια έννοια φαινομενικά γνωστή, αλλά ουσιαστικά σχεδόν ανύπαρκτη στην Ελλάδα.

Στη χώρα μας ο τουρισμός υγείας είναι συνυφασμένος με τον ιαματικό τουρισμό και τις επισκέψεις ηλικιωμένων ως επί το πλείστον σε ιαματικά λουτρά. Η κατάσταση όμως παρουσιάζεται πολύ διαφορετική στο εξωτερικό και μόλις πρόσφατα έχει αρχίσει να διαφοροποιείται και στην Ελλάδα.

Ως τουρίστας υγείας μπορεί να χαρακτηριστεί είτε κάποιος που ταξιδεύει με προορισμό ένα spa για χαλάρωση και ξεκούραση, είτε κάποιος που ταξιδεύει προς αναζήτηση νέων εναλλακτικών θεραπειών, πλαστική χειρουργική ή διαγνωστικό έλεγχο.

Τα καλά νέα για την τουριστική βιομηχανία είναι ότι διαφαίνεται η ανάπτυξη μιας αγοράς οικονομικά εύρωστων ανθρώπων που επιθυμούν να διατηρήσουν μια καλή υγεία και φυσική κατάσταση και χαμηλά επίπεδα άγχους σε συνδυασμό με τις διακοπές τους.

Όχι πολύ μακριά από τη χώρα μας, στην Κροατία, γίνεται μια συστηματική προσπάθεια προώθησης του τουρισμού υγείας σε Ευρωπαίους, που θέλουν να συνδυάσουν το

τερπνόν μετά του οφελίμου. Διακοπές για διαβητικούς, για άτομα που υποφέρουν από παθήσεις του αναπνευστικού συστήματος, με χρόνιες ρευματικές παθήσεις, με παθήσεις του κινητικού συστήματος, νεφροπαθείς, μετατραυματικά και μετεγχειρητικά προβλήματα, αλλεργίες και άλλα, σε ξενοδοχεία Α και Β κατηγορίας κατά μήκος της Δαλματικής Ακτής. Η περιοχή αυτή προσπαθεί να καθιερώσει μια ιατρική φήμη σε συγκεκριμένους τομείς και να εκμεταλλευτεί τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά της για να προσελκύσει έναν αξιοσημείωτο αριθμό τουριστών υγείας.

Ευρώπη και ΗΠΑ

Στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ παρατηρείται έντονα μια αλλαγή στο καθιερωμένο τουριστικό προϊόν, που πηγάζει από μια αλλαγή των καταναλωτικών προτύπων των τουριστών.

- Η γενιά των baby boomers, η γενιά του '50, δηλαδή οι άνθρωποι που σήμερα διαθέτουν αναλογικά την μεγαλύτερη αγοραστική δύναμη και αρκετό ελεύθερο χρόνο λόγω της σταδιακής αποχώρησης από την εργασία, αναζητούν περισσότερες ευκαιρίες διακοπών. Ταυτόχρονα όμως, έχουν έντονη τη συνείδηση της ηλικίας τους, των συνεπειών της γήρανσης και της ανάγκης που προκύπτει να διατηρηθούν ακόμη νέοι, όμορφοι και κυρίως υγιείς
- Τα σύγχρονα καταναλωτικά πρότυπα προωθούν θέματα fitness, ομορφιάς και well being. Οι εναλλακτικές μορφές θεραπείας (ομοιοπαθητική, βελονισμός, ρεφλεξολογία, ρέικι, αγιουρβέδα, κ.α) γνωρίζουν μεγάλη άνθηση, καθώς η επικράτηση του stress στο σύγχρονο τρόπο ζωής και εργασίας ωθεί προς την αναζήτηση νέων τρόπων αντιμετώπισης και διαχείρισης του άγχους και των επιπτώσεών του
- Ο μαζικός τουρισμός αρχίζει και φθίνει, καθώς ο κόσμος απομακρύνεται από τα μαζικά προϊόντα διακοπών. Ο σημερινός καταναλωτής έχει ταξιδέψει αρκετά και αναζητά κάτι νέο και διαφορετικό για τις διακοπές του
- Το σύστημα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε πολλές χώρες ευνοεί την αναζήτηση θεραπείας σε άλλες χώρες. Στον Καναδά και τη Μ. Βρετανία παραδείγματος χάριν, οι λίστες αναμονής είναι τόσο μεγάλες που ωθούν τους ασθενείς να ταξιδέψουν σε άλλη χώρα προκειμένου να βρουν θεραπεία. Ένας άλλος παράγοντας είναι και το κόστος. Στην Μ. Βρετανία μια εγχείρηση καταρράκτη μπορεί να στοιχίζει \$4.500 έναντι \$2.250 στη Γαλλία ή \$345 στην Ινδία. Υπολογίζεται ότι 10% των Ευρωπαίων ασθενών αναζητά θεραπεία εκτός της χώρας τους.

Έτσι στο εξωτερικό έχουμε την ανάπτυξη υπερπολυτελών κέντρων θαλασσοθεραπείας και θέρετρων υγείας που συνδυάζουν έντεχνα ιατρικές υπηρεσίες ήπιας μορφής με αναψυχή, προσφέροντας ένα συνολικό «πακέτο» υπηρεσιών υγείας – χαλάρωσης – διακοπών..

Παραδείγματα προσφερόμενων υπηρεσιών εντός των κέντρων

- Ακτινολογία
- Καρδιολογία
- Διαιτολογία
- Ουρολογία
- Δερματολογία
- Τεστ αλλεργιών
- Θεραπείες οστεοπόρωσης – οστεοπάθειας
- Ομοιοπαθητική
- Spa / Θαλασσοθεραπεία
- Φυσιοθεραπεία – Κινησιοθεραπεία
- Σεμινάρια διαχείρισης άγχους

Σε καμία περίπτωση πάντως τα κέντρα αυτά δεν συνιστούν ένα αμιγώς ιατρικό περιβάλλον.

Ελλάδα

Στην Ελλάδα έχει γίνει μια στροφή κάποιων ξενοδοχειακών επιχειρήσεων προς τη θαλασσοθεραπεία, ως αποτέλεσμα των τάσεων που περιγράφηκαν παραπάνω. Έτσι μέσα στα τελευταία 6 περίπου χρόνια έχουν κάνει την εμφάνισή τους 5 κέντρα θαλασσοθεραπείας στην Ελλάδα (η πλειοψηφία των οποίων βρίσκεται στην Κρήτη), ενώ προγραμματίζονται αρκετές νέες επενδύσεις στην Κω, τη Ρόδο, την Κεφαλονιά και την Κρήτη. Μερικά από αυτά τα κέντρα είναι υψηλών προδιαγραφών και μπορούν να ανταγωνιστούν και κέντρα θαλασσοθεραπείας στην Ευρώπη, ενώ είναι πολύ ανταγωνιστικά σε σχέση με τις τιμές αντίστοιχων ευρωπαϊκών κέντρων. Επιπρόσθετα, πρόσφατα δημιουργήθηκαν και 2 ανεξάρτητα κέντρα αιμοκάθαρσης στην Κρήτη, ένα εκ των οποίων έχει και τουριστικό προσανατολισμό.

Εκτός όμως από αυτές τις περιπτώσεις, δεν έχουν γίνει άλλες προσπάθειες προς την κατεύθυνση του τουρισμού υγείας στην Ελλάδα. Το 1998 τα ξενοδοχεία Maris σε

συνεργασία με την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Κρήτης είχαν εξετάσει τη δημιουργία ενός ξενοδοχειακού – νοσοκομειακού συγκροτήματος / θέρετρου υγείας στην Κρήτη. Το συγκρότημα θα περιελάμβανε 3 κέντρα οφθαλμιατρικής, σπονδυλικής στήλης και πλαστικής χειρουργικής και πολυτελή ξενοδοχειακή μονάδα. Τα σχέδια αυτά όμως δεν προχώρησαν περαιτέρω.

Προώθηση τουρισμού υγείας

Το ελληνικό κράτος προκειμένου να στηρίξει και να προωθήσει τον τουρισμό υγείας επιδοτεί επενδύσεις θαλασσοθεραπείας και τουρισμού υγείας μέσω του Αναπτυξιακού Νόμου 2601/98. Το ποσοστό επιχορήγησης ανέρχεται σε 35% της επένδυσης, αλλά οι προδιαγραφές για τις επιδοτήσεις για επενδύσεις τουρισμού υγείας είναι ακόμα υπό έκδοση

Απομένει λοιπόν να δούμε αν οι επενδυτές θα αδράξουν τις ευκαιρίες, αν θα δεχθούν να αναλάβουν το έξτρα ρίσκο που συνεπάγεται μια τέτοια επένδυση και αν η Ελλάδα καταφέρει να αναδείξει ένα νέο τουριστικό προϊόν.